

EDITORIAL

La necessitat de ser radicals, d'anar a les arrels

Rafael Grasa

President de l'Institut Català Internacional per la Pau

Sovint es diu, amb to despectiu o condescendent, que les persones i grups que - des de l'acadèmia, les institucions o els moviments socials -, malden per construir la pau són utòpics. I certament, ho som, però en un sentit precís: sovint busquem allò que encara no existeix plenament a cap lloc (com expressa l'etimologia del mot), però mai no som quimèrics, cercadors de l'impossible. Allò que es busca és possible i probable, amb graus de probabilitat diferent. Altres cops es diu que les campanyes i demandes d'aquestes persones i grups són radicals, amb alguna connotació de retret. I, sí, som radicals, però en un sentit diferent i precís del terme: som radicals perquè volem anar, en l'anàlisi i en la intervenció a les arrels de les coses. Altrament dit, no es podem conformar, com fan els metges, a tractar únicament els símptomes, allò urgent, cal estudiar i tractar les raons de fons, l'etiologia. Com va dir molt agudament John Paul Lederach tot debatent amb William Zartman sobre si es pot negociar o no per resoldre un conflicte abans que les condicions siguin madures per a l'èxit, mai no hi

haurà res que recollir als camps si prèviament no els prepares, els conrees i hi poses llavors. Investigar i actuar per la raó implica doncs ser radicals, anar a les arrels.

I ara ens toca ser radicals, com ens recorda el monogràfic de la revista, dedicat a les negociacions finals sobre el futur tractat per regular el comerç d'armes. No té cap sentit que alguns estadistes s'indignin perquè, en plena guerra civil, Rússia vengui armes al govern sirí, o pel fet que diversos països les facilitin -com ja van fer a Líbia, en aquest cas incomplint els mandats del Consell de Seguretat- a les forces rebels. Està bé indignar-se, però aleshores busca les causes profundes, les raons per les quals arriben armes a Síria. Si anem a les arrels, els fets parlen per si sols. Primer, els principals venedors d'armes són des de fa dècades els cinc membres permanents del Consell de Seguretat, un exemple tan dolent per a unes relacions internacionals pacífiques com que tots ells siguin potències nuclears. Segon, perquè fins ara no han volgut acceptar el diagnòstic, irrefutable, que si produeixes armes per vendre, les acabes venent, i que, tot i l'acord de respectar alguns codis de conducta voluntaris o normes de vinculació feble per no subministrar armes a països en conflicte armat o que violen drets humans fonamentals, la temptació de vendre quan justament més demanda hi ha (és a dir, en ple conflicte armat) és quasi irresistible. Tercer, com a resum, sense normes estrictes i mecanismes de seguiment i compliment i en base a les raons econòmiques, les armes es vendran, es compraran (o es regalaran) i s'usaran.

D'aquí la importància de demanar a les grans potències, als membres permanents, que a Nova York al llarg del mes de juliol, i en general, a tots els estats, que estiguin a l'alçada de les circumstàncies, que siguin radicals, que vagin a les arrels. Necessitem una regulació clara i precisa del comerç d'armes, dels supòsits en què hom les prohibeix i/o restringeix, amb mecanismes de control i seguiment ben pensats i eficients, de diversos tipus i en diversos moments. Altrament, el negoci de les armes continuarà impulsant morts, ferits, danys col·laterals, conflictes armes i violacions de drets humans, així com dificultant el desenvolupament i la construcció de la pau. Recordem-los-hi el lema de la Il·lustració que tant li agradava a Kant, "sapere-aude", atreviu-vos-en!

SUMARI

EDITORIAL	1	ENTREVISTA	7
EN PROFUNDITAT	2	TRIBUNA	9
INTRODUCCIÓ	2	Síria: quasi tot, excepte bones notícies	9
ARTICLES CENTRALS	2	Un Món Àrab sense patró	10
Units per un Tractat de Comerç d'Armes efectiu	2	RECOMANEM	11
De la sèrie M*A*S*H 4077 al Tractat de Comerç d'Armes	4	ACTUALITAT	13
Control d'armes i societat civil: una mica de retrospectiva	4	Notícies de l'ICIP	13
L'Àfrica necessita un Tractat de Comerç d'Armes robust	5	Notícies del món	14
PER SABER-NE MÉS	6		

EN PROFUNDITAT

INTRODUCCIÓ

Negociant el Tractat de Comerç d'Armes

Xavier Alcalde

Tècnic de l'ICIP

A la Conferència Diplomàtica de juliol 2012 seran els estats els actors clau, els qui hauran de negociar un tractat de comerç d'armes. Tot i així, des de l'Institut Català Internacional per la Pau ens hem volgut centrar en els activistes, perquè com diu García Moritán a l'entrevista central d'aquest número, "sense la societat civil no hi haurà tractat". En efecte, la pressió de les ONGs és una condició indispensable per a l'èxit d'aquest tipus de processos. És per això que us proposem aquí una mostra dels activistes que estan darrere la campanya: qui són, com treballen, per què s'hi van implicar i, en definitiva, què és el que pretenen aconseguir.

I és que les negociacions del juliol suposen la fi d'un llarg camí des que el 2003 es fundés la campanya Control Arms (Armes Sota Control) amb l'objectiu d'aconseguir un tractat internacional que servís per evitar el comerç irresponsable d'armes. Des del principi, es tractava d'una aliança entre diverses entitats, que juntes sumaven milions de membres arreu del món. En primer lloc, Amnistia Internacional (AI), interessada a mostrar la relació entre la violència armada i les violacions de drets humans. Com veurem, Yasmin Espinoza representa a més una regió clau en aquest procés: Amèrica Llatina.

En segon lloc hi ha Oxfam, fent paleses les conseqüències del comerç d'armes per al desenvolupament socio-econòmic de les comunitats. Coneixereu a Oistein Thorsen, un europeu vivint a Nova York, membre d'una elit transnacional que està portant endavant aquest tipus d'iniciatives de desarmament en els darrers anys; i a Midori Natzuki, del Japó, un país clau en la promoció dels temes de seguretat humana a l'agenda internacional.

La potència d'aquestes dues entitats a l'interior de la campanya indica que el gruix dels activistes no està format en aquest cas per membres del moviment pacifista tradicional, sinó que inclou un transversal i heterogeni grup de persones compromeses, amb inquietuds diverses, però que comparteixen un objectiu comú: la necessitat de posar fi al descontrol de les armes, mitjançant unes negociacions d'abast global, que afecten i afectaran la vida de les persones de tot el planeta.

Juntament amb AI i Oxfam, ens trobem dins de Control Arms a centenars de petites organitzacions agrupades a la xarxa internacional contra la proliferació d'armes lleugeres IANSA. Per a que ens expliqui què és i que fa aquesta xarxa ens hem adreçat a Joseph Dube, coordinador regional d'Àfrica, un continent especial i que compta amb molts dels països més afectats per la violència armada i, per tant, que pateix les conseqüències del comerç irresponsable d'armament.

En aquest sentit, un col·lectiu particularment important i necessari és el de les víctimes i supervivents. La premsa editorial a l'hora de tancar el número ens ha obligat a prescindir del testimoni d'una gran dona: Suela Lala, albanesa, i que també participarà a les reunions. Us la presentarem al proper número de la revista Peace in Progress. Com sempre, el monogràfic es completa amb la secció *per saber-ne més*, una guia per estar informats sobre totes les qüestions relatives al TCA.

ARTICLES CENTRALS

Units per un Tractat de Comerç d'Armes efectiu

Yasmín Espinoza Goecke

Cocoordinadora del Programa Armes Sota Control Amnistia Internacional-Xile

Durant els 10 anys que porto treballant per Amnistia Internacional a Xile, mai hauria pensat que podria veure'm involucrada en un procés tan important com aquest. Provinc d'un continent, Amèrica Llatina, que es veu constantment afectat per la violència armada: feminicidis, crim organitzat, homicidis o tiroteigs relacionats amb el tràfic de drogues són a l'ordre del dia.

Tot i que el cas de Xile no és tan greu com el d'altres països del continent, també s'hi observa un increment en l'impacte de la violència armada; per exemple, el 2005 el nombre de persones ferides al país per aquesta causa al país va ser de 1207 i només entre gener i setembre de 2011 ja era de 1957, fet que demostra aquest increment continuat. A més, com a conseqüència de l'augment de la sensació d'inseguretat i de la desconfiança creixent en el sistema de justícia, la

població està fent un gir cap a l'ús de les armes per protegir-se.

Aquesta qüestió és important no només en termes de seguretat, sinó també com un símptoma preocupant de la qualitat de la nostra democràcia i de la capacitat dels estats per complir de manera efectiva amb el seu deure de protegir els drets humans dels seus ciutadans. La manca de control sobre les armes i la proliferació de la violència armada contribueix al deteriorament de les institucions i dificulta els processos de desenvolupament de la regió.

Ja al 2004, quan era coordinadora de polítiques per a la defensa dels drets de les dones, em vaig veure confrontada a les conseqüències de la violència armada a països com Colòmbia, Guatemala o Mèxic. La primera pregunta que em vaig haver de fer era: "com podem protegir els drets humans de manera efectiva?". Tenint en compte el dret reconegut de tots els estats a protegir-se que conté la Carta de les NNUU, com podem aconseguir que els estats es comprometin a promoure un comerç d'armes responsable que a la vegada no perjudiqui el seu dret de vendre, adquirir i posseir armes? És un equilibri difícil d'aconseguir, però possible si hi ha voluntat política.

Quan vaig començar a coordinar la campanya de Control Arms a Xile i vaig començar a participar a les sessions de l'equip d'Amnistia a les NNUU, em vaig adonar de fins a quin punt aquesta feina suposaria un gran repte, però també una gran recompensa.

El repte principal amb què ens trobem és el d'arribar a un consens sobre un text legalment vinculant que deixi ben clars els estàndards principals pel que fa a la importació, exportació i transferència d'armes convencionals i que eviti que les armes acabin al mercat il·lícit; a l'establiment de sistemes d'avaluació del risc perquè els estats puguin assegurar-se que aquelles armes no acabaran fent-se servir per cometre actes de violació dels drets humans; i a la implementació de mecanismes de transparència adequats.

Pel que fa al primer punt, alguns països, entre els que se n'inclouen alguns d'Amèrica Llatina, preferirien que els criteris sobre drets humans i dret internacional humanitari fossin dèbils, basant-se en l'argument que aquests podrien no ser prou objectius i que alguns estats els podrien usar per impedir que altres estats més petits adquirissin armes. Res més lluny de la realitat. En paraules de Susan Waltz, d'Amnistia Internacional: "no es pot construir un vaixell sense timó. Si el text final no és capaç de trobar un equilibri entre les transferències legítimes d'armes i els principis que es centren en els drets humans internacionals i el dret humanitari, les transferències d'armes del futur només estaran regulades per la real-politik de les resolucions del Consell de Seguretat i una barreja de regulacions i lleis regionals i nacionals".

D'altra banda, garantir-ne una cobertura i un seguiment adequats és crucial per l'èxit del tractat. Alguns països de la regió no estan a favor d'un seguiment obligatori i inclusiu, perquè diuen que ja hi ha "massa informes" i que això podria afectar la seva sobirania nacional.

Efectivament, hi ha un gran nombre d'informes de transparència internacionals i regionals com el UNROCA i el UNPOA, tot i que molt pocs estats informen de manera anual sobre la seva activitat. El procés de recollida d'informació per un tractat legalment vinculant podria servir també per facilitar aquesta informació als instruments voluntaris de NNUU que ja existeixen. Així, els estats es podrien concentrar en com millorar l'eficàcia dels mecanismes de presentació d'informes dels seus països i superar així el cansament que suposa presentar "tants informes".

L'argument de que la sobirania dels estats podria posar-se en risc no té base real perquè, en un món marcat per la globalització i wikileaks, el secret ja no és una opció. A més, tota la informació sol·licitada contribuiria a incrementar la transparència i a millorar la confiança mútua entre els estats.

Malgrat les dificultats que hem patit durant aquest procés i el repte d'aconseguir un acord que sigui legalment vinculant i alhora un instrument efectiu de protecció dels drets humans, hem demostrat que un món diferent és possible. Contra pronòstic, ens acostem a la Conferència Diplomàtica amb l'esperança d'assolir el nostre objectiu. Encara que pot ser que no inclogui tot el que voldríem, ens esforçarem al màxim per obtenir un tractat que compleixi la seva funció de protegir els drets humans, un tractat a "prova de bales".

De la sèrie M*A*S*H 4077 al Tractat de Comerç d'Armes

Øistein Moskvil Thorsen

Responsable d'Arms Control Oxfam International, New York

Tinc 11 anys. Sóc a l'Àfrica Oriental i des del confort d'un Land Cruiser color blanc nou de l'ONG veig passar un comboi de camions carregats amb nois. "On van?", li pregunto al meu pare. "Al front", em contesta. Aquest és el meu primer record real de la guerra. Eren nens i se'ls enduien de la capital per sotmetre'ls a un entrenament militar abans d'enviar-los a un dels camps de batalla més mortífers del món.

És una imatge que ha quedat gravada a la meua memòria. Encara que aquella guerra ferotge ja no dura, les massacres sense sentit que suposen una guerra i la violència armada continuen produint-se arreu del món i afectant a 2000 persones cada dia. Això ha d'acabar. Una manera de posar-hi fi és assegurar que obtenim un Tractat de Comerç d'Armes amb un text robust i sense ambigüitats, que digui clarament que els Estats no han de transferir armes quan hi hagi un risc seriós de que aquestes acabïn en mans d'assassins despietats o de violadors dels drets humans.

*Tinc 15 anys. Estic veient un episodi de la comèdia televisiva "M*A*S*H" sobre l'exèrcit dels Estats Units durant la Guerra de Corea. A través de la mirada sarcàstica del protagonista, un cirurgià heroic i molt enfeinat que beu martini mentre extreu les bales i cus els cossos destrossats per la batalla, ens endinsem en la bogeria de la guerra. Tot i així...*

Les guerres no poden dur-se a terme sense munició; l'accés a la munició marca grans diferències en el nombre de morts d'un conflicte i pot ser un factor decisiu perquè es cometin o no grans atrocitats. Un Tractat de Comerç d'Armes (TCA) que no inclougi la munició – l'element real que converteix un rifle o un tanc en eines mortals- seria un fracàs i no aconseguiria el que es proposa. Necessitem un Tractat robust que ajudi a evitar el sofriment humà, el conflicte armat i les violacions serioses del dret internacional humanitari i els drets humans.

Tinc 21 anys. Estic dret al passadís del l'Escola d'Estudis Africans i Orientals amb el meu amic Mamoude de Sierra Leone. Algú ha penjat a la paret la última versió de la llista de l'Índex de Desenvolupament Humà de NNUU. El meu país, Noruega, és a dalt de tot de la llista, el país del Mamoude hi és al final.

El conflicte violent genera i accentua la pobresa. No només destrueix vides individuals sinó que també destrossa societats senceres. La violència armada impedeix que els nens vagin a l'escola, que els hospitals tractin els pacients, que els pagesos cultivin la terra i que el comerç prosperi. Oxfam i altres organitzacions van publicar un informe fa uns anys titulat "els bilions perduts de l'Àfrica" (*Africa's Missing Billions*), que estimava que els conflictes costen a Àfrica 18 bilions de dòlars cada any, una xifra escandalosa. 22 dels 34 països que molt probablement no assoliran els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni es troben en situació de conflicte o n'acaben de sortir. Conflictes que són alimentats per un comerç d'armes irresponsable i qüestionable.

Ara amb 32 anys tinc grans esperances posades en la conferència diplomàtica de Nacions Unides que ha de negociar el Tractat de Comerç d'Armes el juliol de 2012. Crec que els Estats no deixaran que aquesta oportunitat de regularitzar el comerç d'armes al món se'ls hi escapi de les mans. Per aquest motiu vaig a treballar cada dia per Oxfam. Volem fer que tot el món s'uneixi per deixar clar als nostres governs que ha arribat el moment de liderar el procés de creació de lleis que regulin el comerç d'armes a nivell global. Us convido a comprometre-us contra aquest tipus de comerç mortal, és responsabilitat de tots assegurar que cap arma acaba en mans de terroristes o violadors dels drets humans, ni a casa nostra ni enlloc. I per aconseguir-ho necessitem un Tractat de Comerç d'Armes.

Control d'armes i societat civil: una mica de retrospectiva

Midori Natsuki

Responsable de polítiques, Oxfam Japó

Ara que ens apropem a la conferència de negociació del Tractat de Comerç d'Armes (TCA), suposo que molts dels que hem estat treballant sobre aquest tema ens aturarem per mirar enrere, cap al llarg recorregut que hem fet. És realment un moment històric, ja que totes les iniciatives del segle XX per crear un acord universal per controlar les transferències d'armes s'han trobat amb entrebancs. Encara s'ha de veure si el TCA finalment aprovat (si és que s'acaba aprovant) sabrà resoldre les difícils qüestions que van frustrar els intents previs – per exemple, com regular les transferències d'armes de tal manera que s'eviti a seva excessiva acumulació o el seu ús incorrecte en actes injustificables, i a l'hora no s'actui de forma discriminatòria contra determinats estats o pobles. És un honor per a mi ser testimoni i part d'aquest esforç, però també em sento aclaparada per la responsabilitat que comporta.

Vaig incorporar-me a Oxfam-Japó al setembre de 2003, un mes abans de l'inici de la campanya Armes Sota Control, i la meua organització i altres ONG japoneses van decidir posar en marxa la campanya nacional l'any 2004. No obstant, la campanya es va trobar amb dificultats des del bon començament: no existia pràcticament cap espai públic on discutir de forma global sobre el control del comerç d'armes i entre els membres de la campanya nacional hi havia molt poc coneixement sobre la qüestió. Un cop el document de treball va arribar fins a la meua oficina, vaig haver d'enfrontar-me a les condicions socials que hi havia darrera d'aquestes dificultats.

El sentiment antibèl·lic que es va estendre després de la Segona Guerra Mundial va donar lloc a una varietat de moviments per la pau al Japó. Com que la seva visió reposava generalment sobre la premissa que calia una abolició total de totes les armes i se centrava principalment en les armes nuclears, la majoria no va considerar necessari participar en debats tècnics sobre com controlar les transferències d'armes convencionals. D'altra banda, els debats interns sobre polítiques de seguretat es veien dominats per representants del govern i experts amb orientacions ideològiques similars que solien ignorar els activistes per la pau. Amb aquesta situació polaritzada no es va poder fomentar un debat global sobre el control de les armes convencionals en l'àmbit no governamental, ni animar a joves investigadors a estudiar temes relacionats amb les armes convencionals i a implicar-los en campanyes d'ONG, que eren considerades pels acadèmics en estudis sobre defensa i seguretat com a simplement pacifistes.

A més a més del treball regular de suport al TCA, he anat intentant canviar les condicions en les que treballàvem. Juntament amb activistes, ONG i acadèmics en estudis de defensa i seguretat, el 2007 vam crear el Fòrum de Recerca sobre Armes i Societat Civil¹. El seu objectiu és fer que el debat nacional sobre el control de les armes convencionals sigui més transparent i inclusiu, i les seves reunions ordinàries i seminaris estan oberts a tothom que hi estigui interessat. Per sort, moltes persones provinents de diversos sectors i amb diferents orientacions s'han implicat en el fòrum, i el TCA ha sigut un dels seus temes principals al llarg dels últims anys. Al principi em preocupava que el debat sobre el TCA acabés enredat en les polaritzades controvèrsies domèstiques sobre la relaxació de la prohibició d'exportació d'armes que el Japó es va imposar, però els participants al fòrum s'han concentrat més en les discussions sobre el possible contingut del TCA, aportant-hi diferents perspectives. A causa en part de la naturalesa tècnica de la qüestió, el tractat ha atret poc interès mediàtic, i això és sens dubte un repte que requereix ser explorat. Però la situació podria canviar, per exemple, quan els representants governamentals recentment designats que no estan acostumats a aquests debats oberts mostrin por o reluctància a parlar a la societat civil del país. En aquest sentit, confio en què podrien acabar canviant d'opinió.

A banda d'aquests desenvolupaments domèstics, la qüestió de si els estats seran capaços o no d'arribar el proper mes de juliol a un acord de tractat que tingui algun benefici real és un altre tema. Tal i com expliquen molts responsables de campanya de Armes sota Control, el diable està en els detalls. Un tractat que reguli les transferències d'armes podria salvar potencialment a milions de vides, però com les mateixes armes convencionals, podria fer més mal si es crea o implementa malament. Com a partidari més aviat modest del TCA en la a vegades inestable regió asiàtica, el Japó necessita trobar la millor manera en què el país pot contribuir a les negociacions de juliol.

1. Bloc del Fòrum de Recerca sobre Armes i Societat Civil: <http://aacs.blog44.fc2.com/>

L'Àfrica necessita un Tractat de Comerç d'Armes robust

Joseph Dube

Coordinador regional de IANSA Àfrica

La pràctica actual de permetre transferències irresponsables d'equipament militar i de seguretat i altres materials relacionats ha tingut per resultat la destrucció de milions de vides i de mitjans de subsistència així com greus violacions dels drets fonamentals de moltes més persones, especialment a l'Àfrica. Això podria canviar al juliol de 2012, quan els Estats Membres de les Nacions Unides es reuneixin per negociar un Tractat de Comerç d'Armes (TCA). Ara que celebrem el 49è aniversari de la creació de la Unió Africana (UA), és important considerar què haurien de fer els nostres líders per aturar el comerç irresponsable d'armes. Perquè el tractat sigui rellevant per a l'Àfrica, aquells diplomàtics que vagin a Nova York al juliol per participar a les negociacions haurien de garantir que el TCA cobreixi cinc àrees principals:

1. Els Estats haurien de controlar tots els aspectes del comerç i transferències internacionals d'armes convencionals sota la seva jurisdicció. Aquests hauran de ser subjectes a una autorització prèvia o aprovades d'acord amb la legislació nacional i amb uns procediments que reflecteixin, com a mínim, les obligacions estatals que emanen del TCA i d'altres instruments pertinents del dret internacional.

2. El TCA ha de reconèixer explícitament les obligacions estatals existents que deriven del dret internacional. Tots els estats tenen ja l'obligació d'assegurar que el seu comerç internacional d'armes no contribueixi ni faciliti violaci-

ons greus del dret internacional humanitari i dels drets humans o crims internacionals.

3. Un TCA efectiu hauria d'exigir als Estats que no facin transferències internacionals d'armes allà on hi hagi un risc substancial que puguin ser utilitzades per perpetrar o facilitar pautes de violència de gènere, com violacions i altres formes de violència sexual.

4. El TCA hauria d'exigir als Estats que regulin les transferències de municions, a més a més de les armes convencionals. L'Àfrica ha patit els fluxos de municions. S'ha de posar fi a això i el TCA és un primer pas per aconseguir-ho.

5. El TCA hauria de contribuir a reforçar el nivell de transparència en les transferències d'armes per tal de promoure la confiança en una seguretat compartida basada en el dret internacional entre els Estats, i a garantir una millor rendició de comptes i respecte per l'estat de dret.

Aconseguir un TCA efectiu és una necessitat urgent. Un TCA efectiu serà un tractat que funcioni per salvar vides, preservar els mitjans de subsistència i millorar el respecte pels drets humans. L'Àfrica hauria d'entrar en negociacions unida per un compromís d'aconseguir un TCA robust que salvi vides. Mentre celebrem el Dia de l'Àfrica, els nostres líders haurien de mostrar el seu compromís per un tractat robust, adoptant l'esborrany de Posició Comuna de la UA sobre el TCA en vistes a la Conferència de juliol.

PER SABER-NE MÉS

10 recursos web sobre el TCA

Molts són els llocs web que ofereixen diferents tipus d'informació fiable i detallada sobre el procés de negociació del TCA. En aquesta secció us n'ofereixem els 10 que hem considerat més importants.

1 - <http://www.un.org/disarmament/ATT> El web de Nacions Unides sobre el Tractat de Comerç d'Armes (TCA) ha estat actualitzat recentment, augmentant i millorant els recursos que ofereix. Hi trobareu documents, discursos oficials, possibilitats per contactar amb el personal de l'ONU dedicat a aquestes qüestions, així com informació per als mitjans de comunicació i una explicació de les activitats generals que realitza l'UNODA, l'oficina de Nacions Unides per a assumptes de desarmament. Alguns dels documents estan disponibles en totes les llengües oficials de l'ONU, altres només en anglès.

2 - <http://www.controlarms.org/> Control Arms és una campanya de la societat civil conformada per diverses organitzacions no governamentals, que treballa per l'assoliment d'un TCA robust i legalment vinculant. Aquest lloc web ofereix informes sobre les negociacions del tractat, els documents oficials elaborats en les conferències preparatòries dels darrers anys, informes dels posicionaments de Control Arms en el marc de les negociacions del tractat, a més d'informació rellevant sobre el comerç d'armes.

3 - <http://www.armstreaty.org/> "Mapping the arms treaty" és una iniciativa de Reaching Critical Will, Control Arms i altres organitzacions consistent en categoritzar la posició dels estats en relació a diferents variables rellevants per al TCA a través de mapes que indiquen la posició dels estats respecte a cadascun dels punts de negociació. És tracta d'un lloc web que anirà adquirint més importància a mesura que avancin les negociacions del tractat.

4 - <http://www.reachingcriticalwill.org/legal/att/prepcom2/index.html> Web del projecte Reaching Critical Will, que forma part de l'ONG WILPF, i que es troba involucrat en els processos de negociació del Tractat del Comerç d'Armes, en paper d'actor no governamental. Ofereix tots els documents oficials elaborats en el si de les Conferències Preparatòries, així com enllaços a d'altres organitzacions rellevants en el seguiment i la promoció del Tractat. En particular, hi ha les notes diàries resumint els debats entre els diplomàtics en cadascuna de les sessions.

5 - <http://attmonitor.posterous.com/> L'Arms Trade Treaty Monitor és una iniciativa recolzada per Reaching Critical Will of the Women's International League Peace and Freedom, Global Action to Prevent War, Oxfam International, i la International Action Network on Small Arms (IANSA), que des de la primera PrepCom el Juliol del 2010 ofereix articles independents i informes sobre les negociacions del TCA. És tracta d'un blog amb material divers, que s'anirà actualitzant amb aportacions de diferents membres de la societat civil al llarg de les negociacions.

6 - <http://armstradetreaty.blogspot.com> El bloc Arms Trade Treaty legal blog agrupa les discussions jurídiques al voltant del TCA. Desenvolupat per la Geneva Academy of International Humanitarian Law and Human Rights, ofereix un seguiment exhaustiu de les negociacions, fent un resum periòdic de les diferents posicions dels estats en els temes abordats i donant arguments jurídics sòlids sobre diverses qüestions en el marc de les negociacions del TCA.

7. <http://armerdesarmer.wordpress.com/> Per als francòfons, us hem inclòs un bloc en francès sobre el procés del tractat. Molt actiu durant els dies de les negociacions, està centrat en diferents aspectes del comerç d'armes, amb especial atenció als actors francòfons i amb freqüents actualitzacions, també durant juliol 2012.

8. <http://www.es.amnesty.org/actua/acciones/tratado-comercio-armas-2012/> Amnistia Internacional és una de les tres potes de la campanya Armes Sota Control. En aquesta pàgina teniu l'oportunitat de signar en favor del TCA. També hi ha enllaços a altres recursos d'AI a nivell internacional, com documents, blogs, etc. Al estarà present a Nova York amb un nombrós equip de lobbistes

9. <http://www.intermonoxfam.org/es/campanas/proyectos/comercio-de-armas-sin-control-alza-tu-voz> Oxfam és la segona pota de la campanya Armes Sota Control. En aquesta pàgina d'Intermon Oxfam trobareu informes del comerç d'armes a Espanya, així com enllaços a altres recursos internacionals. Oxfam també estarà present a Nova York amb un nombrós equip de lobbistes

10. <http://www.fundacioperlapau.org/tca/signa.php> L'ONG catalana Fundació per la Pau, com a membre de IANSA (la tercera pota de la campanya Armes Sota Control), porta molt de temps participant en el procés del TCA i també estarà present a Nova York. La pàgina ofereix signar pel tractat en quatre idiomes (català castellà, francès i anglès), així com altres recursos i enllaços.

Finalment, l'espai web de l'ICIP és un dels espais més complets i actualitzats que hi ha actualment a la xarxa. Hi trobem, d'una banda, un recull dels principals portals amb **recursos** sobre el comerç d'armes. D'una altra, arxius de **notícies** de premsa, nacional i internacional, relacionades amb el comerç d'armes. També hem recopilat un conjunt de **material acadèmic** rellevant, ja sigui en format de monografies o d'articles en revistes especialitzades, tots ells disponibles a la **biblioteca de l'ICIP**. A més, l'espai web del TCA disposa també dels principals **documents oficials** de les comissions preparatòries de les negociacions, d'una **agenda** d'activitats, per poder estar al dia dels principals esdeveniments en aquest àmbit, així com d'una **cronologia** de tot el procés.

ENTREVISTA

Roberto García Moritán, president de la Conferència Diplomàtica sobre el TCA

Eugènia Riera

Institut Català Internacional per la Pau

Amb gairebé 40 anys de carrera professional, centrada en temes de seguretat internacional i de desarmament, l'ambaixador argentí Roberto García Moritán té ara el privilegi de dirigir les reunions del Tractat Mundial de Comerç d'Armes (TCA) i presidir la Conferència Diplomàtica d'aquest mes de juliol a Nova York. Amb ell parlem dels beneficis que suposarà el TCA i de les dificultats que han marcat el llarg procés per a la seva aprovació.

De vostè s'ha dit que és una persona de consens, d'hàbil conducció, amb molta experiència en diplomàcia. Aquest perfil ha facilitat les negociacions del TCA? Se sent satisfet de la feina feta fins ara?

El procés del TCA comença el 2005 i des del primer moment vaig assumir la conducció de les diferents etapes evolutives. La primera, en un Grup d'Experts de les Nacions Unides, després en un òrgan subsidiari de l'Assemblea General i, finalment, al Comitè Preparatori per a la Conferència Diplomàtica per negociar el Tractat. Ha estat un camí llarg i intens, i el resultat ha estat satisfactori perquè ha permès que tots els Estats entenguin què significaria un TCA. I també ha estat un èxit si es té en compte l'asimetria de percepcions sobre temes de seguretat internacional que hi ha a l'ONU, ja que s'ha arribat a la convocatòria del juliol on els 193 membres estan disposats a negociar, cosa que no ha passat en altres òrgans, com a la Conferència de Desarmament. Estic satisfet de veure la voluntat política de tots plegats d'avançar cap a una negociació seriosa i complexa.

Un dels punts que encara cal negociar és com ha de ser el consens sobre el Tractat. Es contempen diverses opcions: que el text s'aprovi per àmplia majoria o que els estats puguin tenir dret a veto. El consens pot ser un obstacle?

El fet que l'adopció del Tractat hagi de ser per consens és, sens dubte, un desafiament, però no és un impediment. De fet, l'experiència del Tractat sobre Armes Químiques o del de Prohibició d'Assaigs d'Armes Nuclears ha posat de relleu que el consens no és un inconvenient quan hi ha voluntat política. En el cas del TCA, malgrat les diferències lògiques de fons -manifestades durant el debat en el Comitè Preparatori- s'ha mantingut sempre el factor de la voluntat política. Sobre aquesta base, sóc optimista i no crec que la regla del consens sigui una dificultat si som capaços d'acordar i negociar els punts substancials de manera seriosa i responsable. Quan hi ha voluntat sempre hi ha una forma gramatical per trobar l'equilibri, fins i tot en una disposició jurídica.

Suposem que sobre un punt concret del tractat hi ha acord gairebé unànime, amb l'única oposició d'un o dos estats. Això es podria considerar consens?

Consens i unanimitat no són el mateix. Amb tot, a les Nacions Unides hi ha una tendència a fer servir els dos termes com a sinònims. Per això, per determinar el grau de consens hauríem de veure també altres factors sobre els quals aquests Estats s'oposen. Recentment, per exemple, en una reunió multilateral sobre un tema ambiental l'oposició d'un estat va ser considerada com a consens. Ara bé, naturalment sempre és més fàcil i còmode negociar una cosa que se sotmet a votació, però no serviria de res un Tractat que no aconseguís una adhesió universal. El vot sol ser, en molts casos, una dificultat per aconseguir aquest objectiu. Segons la meva opinió un TCA efectiu ha de ser universal i el consens pot ajudar en aquest propòsit.

Aconseguir un gran consens pot portar a un text menys ambiciós?

Tota negociació pressuposa que els estats cedeixen en les seves ambicions en nom d'un objectiu comú i és evident que el consens obliga a acomodar posicions. El resultat final, en termes de fortalesa conceptual de l'instrument, dependrà en última instància de l'habilitat d'aquesta negociació diplomàtica perquè no es perdi l'essència del que es pretén.

Quines són les línies vermelles que no s'haurien de creuar per no deslegitimar l'essència del tractat?

Pel què fa al seu abast, el TCA ha d'incloure les armes petites i lleugeres, els seus components i també les municions. No m'imagino un tractat que no inclogui aquestes armes. Quant als criteris o paràmetres, no m'imagino un tractat que no inclogui de manera ferma i categòrica la qüestió dels drets humans i el dret internacional humanitari. I, pel què fa als objectius, el Tractat ha de tendir a la regulació tant del mercat legal com de l'il·lícit.

Les organitzacions de la societat civil també defensen que el TCA reguli les tecnologies necessàries per a la fabricació de les armes, incloent les de doble ús. Veu factible que els estats assumeixin aquesta qüestió?

Si l'ús dual es refereix a les armes utilitzades per a esports i altres activitats recreatives, al meu parer s'haurien d'incloure i, potser en matèria d'implementació, considerar algun criteri que les diferenciï. Si el concepte d'ús dual es refereix a tecnologia, el tema ja pren una altra dimensió i l'experiència podria indicar certes dificultats. Això no vol dir que no es puguin trobar formes de tractar el tema esquivant la preocupació d'aquells que creuen que podria afectar les seves polítiques de desenvolupament.

Quin paper han de tenir les ONG en el procés? Haurien de poder assistir a totes les reunions de treball al costat dels estats?

Les ONG han estat un soci important des del començament. Han donat suport i han treballat molt perquè el Tractat pugui ser una realitat, i la comunitat internacional hauria d'estar agraïda per aquesta feina. A la Conferència del juliol les ONG hi seran presents i donaran a conèixer els seus punts de vista. Sense la societat civil, no hi haurà Tractat.

La violència a Síria, amb més de 10.000 morts segons l'ONU, demostra que el TCA és imprescindible? El Tractat hauria evitat les transferències d'armes a Síria?

La violència al món demostra que el TCA és necessari encara que no sigui una panacea. Lamentablement hi ha molts exemples de conflictes i violència indiscriminada, uns més urgents que d'altres. Cada cas posa en evidència que amb un instrument que reguli el comerç d'armes, l'adquisició d'armament per exercir la violència no seria un tràmit tan senzill. Els drets humans no serien violats sistemàticament i es reduiria el patiment humà. I el mateix es pot dir respecte al crim organitzat i el terrorisme. El TCA evitarà, a través d'un mecanisme de control similar a tots els estats, que aquests grups criminals tinguin un accés fàcil a les armes i farà que hi hagi una forta cooperació perquè això no passi.

Quins altres beneficis suposarà el Tractat?

A més d'estrènyer més el setge al crim organitzat i al terrorisme, contribuirà a la transparència i a la confiança entre els països i també pot tenir efecte en el camp humanitari. No serà la panacea però estic convençut que és un bon pas en la direcció correcta.

TRIBUNA

Síria: quasi tot, excepte bones notícies

Pablo Aguiar
Tècnic de l'ICIP

La situació a Síria és insostenible. Aquesta seria una primera impressió després de llegir els diaris de les darreres setmanes. Però el cert és que les notícies que arriben del país són preocupants des de fa temps (l'estat d'emergència al país ha estat vigent durant prop de 50 anys) i molt preocupants des de març de l'any passat. A Síria, un més dels països que al 2011 van donar lloc a l'anomenada primavera àrab, es van iniciar unes protestes que immediatament van ser qualificades pel govern de Bashar al-Assad com a part d'una "insurrecció armada liderada per extremistes religiosos". Els grups pacífics demandants de democratització, arrel de la violència exercida contra ells, han anat configurant una oposició que en alguns casos s'ha transformat en una força violenta i que ha derivat en una situació d'enfrontament bèl·lic civil.

Síria és un país que porta cinquanta anys amb un sistema autoritari i un règim de burocràcia centralitzada que integra als serveis de seguretat. Tot el règim està sota control directe del president i del seu cercle més íntim. Qualsevol tipus d'oposició o discrepància interna ha estat eliminada i, per tant, el dictador no gaudeix d'una visió acurada de la realitat, afavorint decisions errònies.

Des del punt de vista internacional la gestió de la crisi ha estat entre lenta i estèril. El passat mes d'abril Xavier Pons (<http://www.anue.org/revista/Naciones-Unidas-y-Siria-idea-y-realidad.pdf>) repassava les actuacions dutes a terme fins aquell moment per les Nacions Unides. Com assenyala Pons, les Nacions Unides no són ni més ni menys que la voluntat dels seus estats membres, molt especialment la d'aquells que tenen més poder i, en concret, els qui tenen el dret de vet al sí del Consell de Seguretat. Així, ens trobem amb una Unió Europea paralitzada pels seus problemes econòmics interns i uns EUA que no deixen de mirar de reüll les properes eleccions presidencials del novembre. Però sobretot Rússia i Xina, que estan fent el possible per limitar les accions contra Síria. Les raons esgrimides són diverses: el clàssic argument de no interferir en assumptes interns o l'excusa de qualificar l'oposició com a terrorista extremista. A més, el recent antecendent de Líbia no és gens positiu. El Consell de Seguretat va aprovar una resolució que bona part dels seus membres la interpretava de manera diferent i, amb una execució molt criticada, no sense falta de raó, precisament per Rússia i Xina. Per últim, cal recordar que tots dos han estat els subministradors d'armes més importants de Bashar al-Assad, arribant Rússia alguns anys a vendre més del 90% de l'armament comprat pel país.

Pel que fa a la societat civil, les notícies de Síria en els darrers dies son esfereïdores. S'estan produint autèntiques matances de civils: el 25 de maig 108 morts a Al-Haula, 49 dels quals eren nens, el 6 de juny 78 víctimes més a Madrat al-Qubair... Aquestes accions han estat orfes d'autoria, cap bàndol ha gosat reivindicar-les com a pròpies, però hi ha elements per sospitar la participació de forces provinents del govern o de la milícia shabbiha, properes al règim d'Al Assad. El cert és que des de l'inici de les protestes s'ha produït un alt nombre de víctimes mortals, creixent en els darrers mesos. L'opacitat del règim no permet fer unes estimacions acurades però la forquilla es situa entre els 6.000 admesos per les fonts oficials i els més de 14.000 proclamats per part de fonts oposidores.

Encara que amb retard, els darrers moviments diplomàtics semblen anar en la direcció adequada: forta pressió sobre el règim, reconeixement del Consell Nacional Siri i amenaça que la continuació de l'incompliment del pla proposat pel Kofi Annan pot comportar accions més coercitives. Tanmateix, les dificultats per arribar a una sortida pacífica de la crisi són grans. Un règim polític que pivota tan fortament sobre el cercle més íntim del dictador es veu fàcilment abocat a la disjuntiva del *tot o res*. I en aquest escenari és improbable que els ostentadors del poder acceptin renunciar sense oferir resistència. La situació encara resulta més complicada si hi afegim la diversitat ètnica del país, amb una majoria sunnita (75%), i la influència de les potències regionals (Aràbia Saudita i Iran) a cadascun dels bàndols enfrontats. Malauradament, l'actual context fa augurar una generalització de la violència. Perquè això no passi, els països amb més capacitat d'influència haurien de pressionar Rússia i Xina, els autèntics bastions exteriors del govern siri, per tal que abandonin el seu suport incondicional al règim.

Escenaris com el plantejat poden fer-nos creure que no hi ha res a fer. Tanmateix, hi ha accions a portar a terme, tant de caràcter conjuntural com estructural. Quant a les primeres, és difícil pensar que la pressió social sigui determinant a la política internacional, ja que les decisions les prenen els estats i més concretament les persones que representen als estats. El cert és que aquests decisors no deixen de fer un càlcul racional sobre els costos i els beneficis de les seves accions. Per tant, sense recórrer a arguments ètics, si la decisió (o la inacció a l'hora de decidir), té un cost elevat en termes de pressió social, resulta raonable pensar que els qui hagin de prendre-la ho tindran en compte. Així, tot suport o pressió cap a una solució pacífica de la crisi té el seu pes, i en aquest sentit noves formes d'activisme a partir de l'ús de les noves tecnologies (Change, Avaaz...) poden ser d'utilitat.

Quant a les accions amb un caràcter més estructural, probablement hi ha un únic tret comú a tots els conflictes bèl·lics

del món: un país, o grup de països, ha assolit importants guanys mitjançant la venda d'armament a un o als diversos bàndols enfrontats. Tan de bo el futur tractat de comerç d'armes sobre el que versa el present número de la revista *Peace in Progress* permeti una regulació de les transferències d'armes que impedeixi que països en conflicte armat o violadors dels drets humans, rebin armament. De fet, aquests països seran probablement l'escenari del proper conflicte bèl·lic que haguem de patir al món.

Un Món Àrab sense patró

Ricard González

Periodista i polític

En busca sempre de titulars cridaners que permetin simplificar realitats complexes, molts mitjans de comunicació han recorregut recentment a l'expressió "hivern àrab" per referir-se al presumpte fracàs dels moviments de democratització al Món Àrab. Segons aquest punt de vista, la "primavera" que va florir a principis del 2011 ja s'hauria marcit a causa de la persistència d'odis ancestrals, i de la fortalesa de les forces contrarrevolucionàries.

No obstant això, la realitat és que no hi ha avui un sol patró que pugui descriure els processos polítics que estan vivint els Estats àrabs. Si bé és cert que tots ells van estar sotmesos a la pressió de moviments populars amb unes demandes semblants -llibertat, dignitat, i justícia social-, les revoltes han seguit camins força diferents derivats de les diverses realitats socials i polítiques en les que van aparèixer.

En alguns països, com Egipte i sobretot Tunísia, els processos de transició a la democràcia han anat complint les diverses etapes programades en els seus respectius fulls de ruta. Tot i que els seus camins no han estat exempts d'entrebancs i mancances, el seu avenç permeten afrontar el futur amb un optimisme moderat. Ambdós països han celebrat ja diverses eleccions considerades legítimes tant per la majoria de la població com per la comunitat internacional, i es troben actualment

immersos en el procés de redacció d'una Constitució que garanteixi un nou marc de llibertats.

L'altra cara de la moneda la representen aquells països on els moviments a favor de la democràcia han estat esclafats de forma brutal pel govern, com a Bahrein, o bé han desembocat en una cruenta guerra civil, com a Síria. En aquests casos, sí que es apropiat parlar de l'"hivern àrab", ja que els somnis de llibertat s'han convertit en autèntics malsons, i el grau de repressió és avui superior a l'existent abans de la "primavera àrab".

No obstant això, cal dir que els règims d'ambdós països, després de diversos mesos d'utilitzar la violència, no han estat capaços de sufocar plenament les revoltes. Per tant, encara no es pot donar per fracassats els seus moviments revolucionaris. Ara bé, les perspectives d'implantació d'un règim pluralista i tolerant envers les llibertats de les minories es redueixen a mesura que s'intensifica l'ús de la violència, i aquesta adopta sovint una naturalesa sectària -o almenys, així ho percep la majoria de la població-.

Probablement, no és casualitat que els dos Estats on la "primavera àrab" ha reeixit comptin amb una població força homogènia, mentre que són les societats amb una marcada diversitat ètnica o sectària on el seu futur és més negre.

A mig camí entre ambdós extrems, trobem dos països, Líbia i el Iemen, que tot just es troben a l'inici de la seva transició després d'haver deixat enrere un període de confrontació armada entre seguidors i adversaris d'uns règims amb més de tres dècades a les seves espatllets. Marcats per la persistència de les lleialtats de tipus tribal i una identitat nacional més aviat feble, Líbia i el Iemen ofereixen a la vegada raons per a l'optimisme i el pessimisme. En bona part, que arribin a bon port les pulsions de canvi que van derrocar els seus presidents, Moamar al-Gadafi i Abdul-là Salem, dependrà de la responsabilitat de les seves elits, i la seva disposició a compartir el poder.

Igualment incert és l'èxit dels moviments a favor de la democràcia a altres països àrabs com el Marroc, Algèria, o Jordània. A tots ells, i encara en major mesura a l'Àrabia Saudita, l'embat de les revoltes populars ha estat més feble que als seus Estats veïns, i els governs han estat capaços d'apaivagar els ànims amb una sèrie de promeses de tipus econòmic, i de reformes polítiques d'un abast limitat. Ara bé, és d'esperar que, si la democràcia es consolida en diversos Estats de la regió, aquests governs rebran renovades pressions per part de la ciutadania.

En resum, la diversitat dels processos polítics als països del Món Àrab no permet definir-los amb una sola etiqueta, i menys encara si aquesta és l'hivern. Més aviat, a la regió hi conviuen "estacions climàtiques" diferents. A més, en la majoria de casos, el triomf de les pulsions de canvi és encara incert. Sovint, la consolidació de la democràcia requereix d'anys, o fins i tot dècades, de negociacions i lluites de poder entre els actors polítics. Per això, actualment, ens manca encara perspectiva històrica per arribar a qualsevol tipus de conclusió sobre el triomf o fracàs de la "primavera àrab".

RECOMANEM

L'arxiu digital de Nelson Mandela: apropar el seu llegat al públic

<http://archives.nelsonmandela.org/#!home>

A final de març de 2012 es va presentar un extens arxiu digital sobre Mandela que posa a disposició del públic quasi 2000 entrades sobre el primer president sud-africà elegit en eleccions democràtiques plenament representatives.

Molts dels documents, emmagatzemats al Centre de Memòria de la Fundació Nelson Mandela a Johannesburg, no havien estat mai accessibles o digitalitzats. Inclouen, entre d'altres, imatges de la cel·la de Robben Island on va passar la major part dels 27 anys de presó, cartes que van sortir d'allà de contraban, pòsters, manuscrits autobiogràfics que no s'havien publicat, fotos, vídeos i milers de documents escrits a mà. Es pot accedir als continguts, disponibles en anglès, afrikaans i xhosa, de manera gratuïta des de qualsevol lloc del món.

S'ha pensat inclús en aquelles persones que no poden desxifrar la cal·ligrafia de Mandela i també es pot accedir a les versions en format tipogràfic.

El projecte, que fa possible recórrer la vida de l'home que va rebre el Premi Nobel de la Pau l'any 1993 així com més de 250 altres premis, per la seva lluita contra l'apartheid i el seu profund compromís per la defensa dels drets humans, també està pensat per a comunitats pobres i rurals. Un aspecte clau en aquest sentit és que el centre du a terme programes de difusió per ajudar a les comunitats que no tenen necessàriament connexió a internet a interactuar amb l'arxiu.

El projecte costa 1,25 milions de dòlars que han sigut donats per Google, que també patrocina un projecte similar sobre l'arquebisbe Desmond Tutu i l'arxiu sobre l'Holocauste (en col·laboració amb el centre Vad Yashem). Es podria pensar que Google, que té per eslògan "don't be evil" (no siguis dolent), però que ha sigut sovint criticat per censurar i per fer la vista grossa sobre abusos contra els drets humans a països com la Xina, podria estar duent a terme aquests projectes per millorar la seva imatge, però tot i així no deixen de ser iniciatives interessants.

L.v.T.

US Peace Index – L'Índex de Pau dels Estats Units

<http://www.visionofhumanity.org/uspeaceindex/>

El 24 d'abril, l'Institut per l'Economia i la Pau, una organització de recerca sense ànim de lucre "dedicada a canviar l'enfocament del món cap a la pau com una mesura positiva, possible i tangible del benestar i progrés de les persones", va presentar la segona edició anual de l'Índex de Pau dels Estats Units

Aquest Índex de Pau dels Estats Units 2012 posa de relleu els estats i les ciutats més i menys pacífiques dels Estats Units. Més exactament, l'índex examina els nivells de 'pau' (entesa com a absència de violència) en l'àmbit estatal i de la ciutat fixant-se també en les despeses associades a la violència i les mesures socio-econòmiques associades a la pau. De fet, pretén ser l'única anàlisi plenament estadística del crim i del cost del crim als Estats Units, examinant 50 Estats i 61 ciutats.

En el web de l'Índex de Pau dels Estats Units, que també ofereix un mapa interactiu i un vídeo explicatiu, trobem que 'pau' es defineix d'acord amb cinc indicadors: el nombre d'homicidis, el nombre de crims violents, les taxes d'empresonament, el nombre d'empleats de la policia, i la disponibilitat d'armes lleugeres.

Entre les importants conclusions de l'índex trobem que els Estats Units són actualment més pacífics que en qualsevol altre moment dels últims 20 anys i que encara més millores en la reducció dels nivells de violència generarien una activitat econòmica extra de centenars de milers de milions de dòlars. Així, l'Índex ens dona a la vegada bones notícies i un suggeriment interessant que podria ser especialment atractiu en temps de crisi econòmica. Basant-nos en les dades proporcionades, podríem argumentar que més que retallar considerablement en activitats relacionades amb la pau, els governs haurien de buscar més millores en la reducció dels nivells de violència. De fet, és precisament ara, en temps de crisi econòmica, que la relació entre pobresa i pau mereix una atenció més especial.

L.v.T.

Extramurs: un nou web sobre l'actualitat planetària en català

www.extramurs.cat

Les rutines de producció dels mitjans de comunicació convencionals (premsa, ràdio i televisió) obliguen massa sovint als periodistes a cobrir l'actualitat internacional a partir de les grans agències de notícies, basades generalment en fonts d'informació oficialistes i poc contrastades.

Per trencar aquesta dinàmica i fugir de la visió 'monolítica' d'aquestes agències, ha nascut el portal d'informació planetària en català Extramurs. Es presenta com una finestra al món per donar veu al que passa arreu del planeta, sense filtres, i amb una xarxa de professionals que es nodreixen únicament de fonts autòctones: no només dels mitjans de comunicació locals, sinó també del teixit social i associatiu, i del potencial de les xarxes socials. Amb el compromís, més que lloable, de fer un periodisme ètic

i honest, des de l'anàlisi en profunditat, la interpretació, la contextualització, la pluralitat i el coneixement de la realitat política i social del terreny.

De moment, el projecte compta amb set periodistes a la redacció central de Barcelona i amb col·laboradors en una vintena de països - la majoria periodistes catalans que resideixen a l'estranger -, i la voluntat és d'anar creixent mica en mica.

Donem, doncs, la benvinguda a un projecte ambiciós i molt necessari en el periodisme actual.

E.R.

Visualising the Conflict

<http://caïn.ulst.ac.uk/victims/gis/index.html>

Des de l'ICIP proposem una nova manera d'apropar-se al conflicte que va sacsejar l'Irlanda del Nord durant més de trenta anys. El projecte Visualising the Conflict és un projecte elaborat per investigadors del CAIN (Conflict Archive on the Internet), una institució que es dedica a fer un recull d'informació i material audiovisual sobre el conflicte. El CAIN té la seva base a l'International Conflict Research Institute, a la Universitat de l'Ulster.

Un dels eixos del programa Visualising the Conflict és la creació d'un Espai Educatiu Virtual, que sigui atractiu per als joves que avui en dia utilitzen preferentment el Web 2.0, un tipus de web que afavoreix la socialització mitjançant la creació de plataformes

interactives virtuals. Aquest nou espai virtual té la intenció d'apropar als joves l'herència cultural, social i política del greu conflicte violent que va patir el país des de finals dels anys seixanta.

Els investigadors Julio López Losada i Kerri McCusker han creat una illa virtual al món de Second Life. Per a qui no conegui Second Life, dir que és una plataforma virtual on els usuaris recreen un món complex habitat per els seus avatars. En aquesta illa, anomenada Ulster INCORE, trobarem recreacions virtuals de murals i altres memorials del conflicte a Irlanda del Nord (Memorial Street). A l'àrea de informació general trobarem un seguit de panells informatius sobre el projecte, que ens facilitaran la seva comprensió. L'usuari pot assistir a classes magistrals i interactuar amb altres usuaris, la qual cosa converteix l'aprenentatge en una activitat lúdica i entretinguda. El projecte està en funcionament des de el 20 de gener del 2012 i els investigadors recolliran dades per tal d'avaluar l'impacte d'aquesta iniciativa per a la difusió d'informació a les plataformes virtuals interactives.

Aquesta és una nova manera d'apropar un tema tan sensible com és el conflicte nord-irlandés a un públic jove, per al qual resulta més atractiu i immersiu una plataforma interactiva com Second Life que no pas un web que proporciona una experiència més convencional.

L.v.T i L.M.

ACTUALITAT

NOTÍCIES DE L'ICIP

Convocat el II Premi ICIP Constructors de Pau

L'ICIP ha convocat la segona edició del Premi ICIP Constructors de Pau, amb l'objectiu de guardonar i reconèixer públicament persones, entitats o institucions que han treballat i han contribuït d'una manera destacada i dilatada en el foment i la construcció de la pau. El guardó consisteix en un reconeixement públic, una escultura creada pel Premi Nobel de la Pau, artista i activista Adolfo Pérez Esquivel, anomenada *Porta de Sol* i una dotació econòmica de 6.000 euros. El període de presentació de candidatures finalitza el 30 de juny i el proper mes de setembre s'anunciarà el guanyador.

La primera edició del Premi ICIP Constructors de Pau, corresponent a l'any 2011, va reconèixer la lluita d'objectors i insumisos, simbolitzats en Pepe Beunza, primer objector de consciència al servei militar obligatori per raons ideològiques de l'Estat espanyol. Anteriorment, l'octubre passat, l'ICIP va concedir una edició extraordinària del guardó al Parlament de Catalunya en representar la continuïtat i el llegat de les institucions Pau i Treva i el Consolat del Mar.

Compareixença del president de l'ICIP al Parlament

El president de l'ICIP, Rafael Grasa, va comparèixer el passat 4 de maig a la Comissió de Cooperació i Solidaritat del Parlament de Catalunya per a presentar l'Informe Anual d'Activitats – Memòria ICIP 2011 (<http://bit.ly/IRt0Qv>) i donar comptes, d'aquesta manera, de la feina feta per l'Institut els últims mesos. El president de l'ICIP va destacar l'"esforç notori de contenció" que està fent l'ICIP en l'actual context de crisi econòmica i d'ajustos pressupostaris i el compromís per complir amb les obligacions contretes en el Pla Pluriennal vigent 2009-2012. Grasa va informar que el 2011 es va complir amb el 75% dels objectius previstos i va explicar que l'ICIP treballa per fer el mateix amb menys recursos, humans i materials".

Els portaveus dels grups parlamentaris van coincidir a felicitar l'ICIP per la tasca que desenvolupa en la construcció i el foment de la pau a Catalunya. En representació dels diferents grups van intervenir Beth Abad (CiU), Núria Segú (PSC), Rafael Luna (PPC), Dolors Camats (ICV-EUiA) i Pere Aragonès (ERC).

Noves publicacions

La col·lecció 'Eines de pau, seguretat i justícia', editada per l'ICIP i Icaria Editorial s'ha ampliat aquesta primavera amb la publicació del títol *La societat noviolenta. Converses amb Pepe Beunza*, de l'investigador en temes pau Pere Ortega. El llibre narra les vivències de Pepe Beunza, primer objector de consciència al servei militar obligatori per raons ideològiques de l'Estat espanyol.

D'altra banda, entre les noves publicacions de l'ICIP també destaquen els Working Paper *La segregació i l'esclat de guerres civils*, de Lesley-Ann Daniels (editat en català i en anglès), *New developments of peace research. The impact of receipt campaigns on disarmament and human security*, de Javier Alcalde i Rafael Grasa (en anglès), *The analysis of the framing processes of the Basque peace movement: the way Lokarri and Gesto por la Paz changed society*, de Egoitz Gago Anton (en anglès), i *Autonomía comunitaria y caciquismo: identidad étnica, control social y violencia en una comunidad mixte de Oaxaca*, de Ignacio Iturralde Blanco (en castellà).

Pel què fa a la col·lecció de Documents i Informes, s'han publicat els treballs *Prevenció de conflictes, foment de la pau i cooperació per al desenvolupament*, de Nadja Gmelch (en català), *La responsabilidad penal del personal de Naciones Unidas*, de Xavier Pons (en castellà) i la relatoria del seminari *Companies in conflict situations* (en anglès), organitzat per l'ICIP la tardor de 2011.

Per últim, aquesta primavera també s'ha publicat l'*ICIP Dossier Bibliogràfic Número 5*, un recull d'articles de les revistes disponibles a la biblioteca de l'ICIP amb un apartat específic sobre la Primavera àrab. L'ICIP Dossier Bibliogràfic es publica en format electrònic en català, castellà i anglès.

Banc de recursos: nova secció al web de l'ICIP

La pàgina web de l'ICIP ha obert una nova secció titulada '**Banc de recursos**' i que inclou totes les exposicions i les produccions audiovisuals produïdes per l'Institut. En aquest espai hi trobareu la informació de cinc exposicions (*Líbia, Any Zero, Paraules descalces. Dones fent Pau, Iraquiens, Srebrenica, memòria d'un genocidi* i *Projecte ESCOL-TA*) i dels diferents documentals i clips (*Om Mohammad, Srebrenica, 15 anys després, Vida diària a Kabul, Iraq: resistències* i els capítols del programa *Latituds*, de Televisió de Catalunya).

Totes les exposicions i audiovisuals estan a disposició de les entitats, organitzacions i administracions que estiguin interessats a fer-ne difusió. Per al préstec de materials us podeu posar en contacte amb l'ICIP a través del correu icip@gencat.cat o el telèfon 93 554 42 75.

NOTÍCIES DEL MÓN

Charles Taylor, condemnat a 50 anys de presó

El Tribunal Especial per a Sierra Leone ha condemnat a 50 anys de presó l'expresident de Libèria, Charles Taylor, per instigar crims de guerra i contra la humanitat a Sierra Leone, entre els anys 1991 i 2002.

La sentència considera provat que Taylor va proporcionar ajuda militar i financera als rebels Front Revolucionari Unit a canvi de comercialitzar diamants extrets de les zones controlades per aquest grup armat. Entre els crims que se li imputen hi ha assassinats, mutilacions, violacions de dones en públic, esclavitud i reclutament de nens de soldats. Taylor, de 64 anys, és el primer cap d'Estat condemnat per crims de guerra per un tribunal internacional des dels judicis de Nuremberg després de la Segona Guerra Mundial.

La Cort Penal Internacional celebra els 10 anys de funcionament

L'1 de juliol es commemoren els deu anys de l'entrada en vigor de l'Estatut de la Cort Penal Internacional (CPI). El text es coneix com l'Estatut de Roma, ja que fou adoptat en aquella ciutat l'any 1998, tot i que no es va començar a aplicar fins el 2002, quan es van reunir les 60 ratificacions necessàries.

La Cort Penal Internacional va néixer com un instrument per fer front a la impunitat dels qui cometen crims contra la humanitat, crims de guerra, genocidi i agressió, i la fiscalia ha obert fins ara set investigacions, totes elles a l'Àfrica (Uganda, República Democràtica del Congo, Sudan, República Centreafricana, Kènia, Líbia i Costa d'Ivori). La Cort la formen actualment 120 Estats, però entre els que n'estan al marge n'hi ha de gran pes polític i econòmic, com els Estats Units, la Xina, Rússia, i d'altres que destaquen pel seu pes demogràfic o el seu potencial nuclear, com Egipte, Índia, Israel o el Pakistan.

Coincidint amb la celebració dels 10 anys de funcionament, la CPI acaba d'estrenar una nova fiscal en cap, la jurista gambiana Fatou Bensouda, que substitueix en el càrrec l'argentí Luis Moreno Campo. És la primera dona al capdavant de l'organisme, on treballa des de 2004. Abans havia estat Secretària d'Estat de Justícia, fiscal i advocada General de l'Estat de Gàmbia, a més d'exercir d'acusadora del Tribunal Penal Internacional per a Ruanda.

El Brasil inaugura la seva Comissió de la Veritat

La presidenta del Brasil, Dilma Rousseff, va inaugurar el passat mes de maig la Comissió de la Veritat que ha d'investigar els crims comesos entre el 1946 i el 1988, especialment durant els anys de la dictadura, entre els quals assassinats, tortures, desaparicions forçoses i detencions il·legals. Segons dades oficials, 475 persones van ser detingudes o desaparegudes, 50.000 foren empresonades i més de 20.000 torturades durant la dictadura militar, del 1964 al 1985.

Malgrat la posada en funcionament de la Comissió de la Veritat, els responsables dels crims no podran ser jutjats, emparats per la Llei d'Amnistia de 1979.

Crida als governs espanyol i francès a obrir els contactes amb ETA

El Grup Internacional de Contacte, promogut per l'advocat Brian Currin amb l'objectiu de 'facilitar la normalització política al País Basc', es va reunir el passat mes de maig per avaluar els avenços en el procés de pau arran de la Declaració d'Aiete, l'octubre passat, en que es demanava a ETA la fi de la violència.

El Grup destaca que l'esmentada Declaració va tenir una resposta ràpida per part d'ETA, amb l'anunci de cessament de la violència, i afegeix que la Comissió Internacional de Verificació ha constatat la continuïtat d'aquest cessament. En aquest escenari, el Grup insta els governs espanyol i francès a obrir els contactes amb ETA per tractar de les conseqüències de la violència, sense entrar en qüestions polítiques.

En relació amb la necessitat d'establir converses entre tots els partits polítics bascos, el Grup admet que l'actual clima preelectoral al País Basc pot dificultar el procés i afirma que el millor moment per avançar en aquest sentit serà un cop passades les eleccions. En el seu comunicat, el Grup també destaca com a positives d'unes iniciatives: l'organització d'un congrés de la memòria per part del govern basc i el pla per a la reinserció de presos. Com a nota negativa, el Grup expressa preocupació pel retard en la resolució sobre la legalització de Sortu, ja que considera que el procés de pau ha d'incloure tots els actors polítics.

El Tribunal Permanent dels Pobles avalua el cas de Mèxic

El Tribunal Permanent dels Pobles (TPP) ha celebrat aquest mes de juny una sessió a Mèxic per donar visibilitat a la violència que viu el país, les violacions de drets humans, especialment dels pobles indígenes, i la mort de milers de persones causada per un seguit de conflictes i dinàmiques de descomposició social.

El capítol sobre Mèxic ha identificat el conjunt dels tractats de lliure comerç firmats pel govern mexicà com la causa fonamental del deteriorament estructural de la qualitat de vida econòmica, social, ambiental, política, cultural i institucional del país. Per això l'eix vertebrador del capítol s'ha titulat "Lliure comerç, violència, impunitat i drets dels pobles". El TPP és un tribunal ètic internacional de caràcter no governamental, creat el 1979, que examina les causes de la violació dels drets fonamentals de les persones i dels drets dels pobles, i denuncia davant l'opinió pública internacional als responsables d'aquestes violacions.

La sessió de Mèxic ha coincidit amb la campanya electoral per a les eleccions presidencials al país, previstes per l'1 de juliol. En aquest context, ha nascut el moviment 'Yo soy 132', una plataforma pacifista nascuda a les universitats que exigeix canvis al país. El nom del moviment fa referència a la protesta de 131 alumnes contra el candidat del PRI, Enrique Peña Nieto.

Rafael Grasa, President de l'ICIP
Tica Font, Directora de l'ICIP
Xavier Alcalde, Coordinador del número
Guifré Miquel, Coordinador de la revista electrònica
Disseny/Maquetació: ComCom

Han participat en aquest número:
Pablo Aguiar, Xavier Alcalde, Joseph Dube, Yasmin Espinoza, Roberto García Moritán, Ricard González, Rafael Grasa, Marta López, Guifré Miquel, Lucas Morera, Midori Natsuki, Sabina Puig, Eugènia Riera, Oisten Thorsen, Léonie van Tongeren.